

Az utolsó óra utolsóelőtti percében...

Irtó : GUTTMANN MANÓ, az OMME főtitkára

Igenis, ott vagyunk, az utolsó óra utolsóelőtti percében. És ha nem akarjuk azt, hogy ez az utolsó perc is szónoklatokkal, bizottságok kiküldésével, a kérdések tanulmányozásával és a főbbi hiábavalósággal teljék el, a leg-sürgősebben cselekednünk kell. A szakmának egynek kell lennie, össze kell fornia. De nem úgy, hogy a szakma kiküldöttjei leüljenek órákig és napokig tárgyalni, azután hazamenjenek jelentést tenni hetekig, azután ne történjék semmi hónapokig. Végül a szakma tönkremegy evekre.

Tenni kell, mert vallom és állítom, hogy mód van a magyar filmszakma megmentésére, kínálkozik, nem is egy, hanem két út. A két út valamelyikére kabozás és főként tanácskozás nélkül kell reálépni.

Az egyik út: az államhatóság tye-
gen elhatározó lépést:

alakítsa meg a magyar mozgó-
fénykép és filmkamarát,
amely magában foglalja a szakma két ágát. Egy komoly, okos, nem protek-
ciós és mindkét szakmán kívül álló
vezetővel az élén és két külön osztá-
lyal, amint például a kereskedelmi
és iparkamara is magában foglalja a
kereskedőket és iparosokat.

A kamarán belül megoldódik az a
kérdés, hogy nincsenek többé törvé-
nyen kívül álló alkalmi kölcsönzők,
megoldódik az, hogy ne legyenek többé
néhány kötésre felbukkanó és az-
után az ismeretlenség homályába visz-
szaesóno „tőketársak”. Mert ez a szak-
ma egyik nagy és súlyos baja. Teljes-
séggel bizonytalan, kivel lehet kötni,
úgy a filmkölcsönzők, de főként a mo-
zisos oldalán. Ha azt hiszik a mozisosok,
hogy ezek a túlkötések, ezek a fölös-
legesen lekötött napok, a felelőtlen
engedélyesek által és a még felelőtle-
nebb időszakos tőketársak által bérbe-
vett és át nem adott filmek, nem drá-
gitják meg a filmeket, úgy nagyon

nagyon tévednek. Rendes, zökkenés-
mentes lebonyolítás mellett, amidőn
csak a kamara tagjai adhatnák bérbe
filmet és a kamara tagjai vehetnek
bérbe filmet és mindkét részről ezek
felelnek, sokkal olcsóbb lenne a film.
És 24 óra alatt meg lenne a felelős ce-
gek és felelős mozik jegyzéke, másik
24 óra alatt a szokvány, harmadik 24
óra alatt egy kamarai olesó, nem túl-
adminisztrált szakszerű és gyors vá-
lasztott bíróság.

A két egyesület kettős adminiszt-
rációja helyett csak egyre volna
szükség csökkennének a tagdíjak, a
kamara osztálya, állandóan érintkez-
ne egymással, nem átiratozna hetekig,
egyszerűsödne az adminisztráció, és
ami a legfontosabb megértés lenne...
biztonság lenne,

A másik út. Ha a kormány nem a-
karja megcsinálni a filmkamarát, csi-
náljuk meg mi ugyanezt egy ugyne-
vezett Spitzenorganisation útján. Ez
alatt értek egy olyan bizottságot, a-
melyet mindkét egyesület diktatórikus
hatalommal ruházná fel, mindkét egye-
sület két-két tagot választana az el-
nöknek egy pártatlan jogászbembert és
ez a szervezet gyorsan, jelentések bi-
zottságosdík nélkül és pártatlanul lét-
rehozná azokat a rendelkezéseket, a-
melyek mulhatatlanul szükségesek ah-
hoz, hogy a szakma meggyógyuljon.

Guttman Manó mögött 25 év admi-
nisztrációs tapasztalata és ötvenöt év
bölcessége áll. Miért nem csinálják
meg azt, amit mond? Ki félti a pozi-
cióját?

A forgalmiadó

Tizezreket lehetne megtakarítani a forgalmi adónál

A szakma egyik igen súlyos meg-
terhelése a forgalmi adó, amely a mi
szakmánkban különösen súlyos, mert
ugyanazon adótárgy után minden ki-
kölesőzésekör (bérbeadáskor) forgalmi
adót kell fizetni. A mozgósínházak-
ra nézve sokáig vitás volt, hogy egy-
általában forgalmiadókötelezések-e, a-
míg azután külön rendelet mondotta
ki ezek forgalmi adókötelezettségét.
Ámde a forgalmi adó témán két tisz-
tázni való fontos kérdés van: az egyik
a bérleti szerződés után fizetendő il-
leték, a másik pedig az améta ügyle-
teknél a mozgósínház forgalmi adó-
jának mértéke.

A forgalmi adótörvénynek egyik
rendelkezése az, hogy amennyiben a
kérdéses ügyletről szerződés állittatik
ki, a szerződés illetékkiszabás végett
bemutattatik és az illeték tényleg be-
fizetettik, úgy az ügylet mentes a for-

galmi adó alól: vagyis, ha a bérleti
szerződést bemutatják a pénzügyi ha-
tóságnak és az illetéket tényleg befizet-
tik a felek, úgy nem kell forgalmi
adót fizetni. Hol itt a megtakarítás?
Nyomban megmondjuk: a forgalmi
adó ugyanis 3%, ellenben a bérleti
ügylet után az illeték 0.5%, amelyhez
ezen 0.5%-nak, mint egésznek 20%-a
járul, vagyis összesen 0.6%. Nagy a
különbség tehát éppen a filmnél, a-
mely nem örökárba, hanem haszná-
latra adatik és így a 68.200/927. P. M.
rendelet 6. §-a szerint bírálandó el.
Eszerint tehát a filmbérleti illeték az
összeg 0.6% lenne, szemben a 3%-os
forgalmiadóval. Hogy ez mit jelentene
az egész szakmára, azt felesleges
mondani, ha azonban a magyar film-
forgalmat 2.000.000 pengőre tesszük
évente, úgy a megtakarítás 44.000 pen-
gő lenne évente.

Az OMME feladata

Főtitkári beszámoló a magyar filmkölcsönzés
felyzetéről

Figyelemreméltó, hogy annak idején előállott egy ilyen százalékos különbség éppen az adás-vétel szerződésnél és a forgalmi adónál, mert az ingó vagyonátruházási illeték 2% volt, ellenben a forgalmi adót felemelték 5%-ra, aminek az lett a következménye, hogy a nagyobb ingó adás-vételknél szerződést kötöttek a felek és így 1%-kal kevesebb illetéket fizettek, amíg aztán a kincstár észbekapott és felemelte az ingó vagyonátruházási illetéket.

A másik rendkívül fontos forgalmi adó kérdés az améta ügyletek forgalmi adója. Itt ugyanis az a helyzet, hogy a mozgósínház nem kapja a bevételt, hanem csak annak egy részét, mert az améta megállapodás szerint a bevétel egy része már a bevételezés pillanatában a filmkölcsönzővállalaté. Ez után tehát lényegében kétszer fizetnek forgalmi adót és kívánatos lenne, ha ezt a kérdést adóhatóságok útján, de különösképpen a közigazgatási bíróság útján eldöntenék abban az irányban, hogy a mozgósínház a maga bevétele után, a filmkölcsönző pedig a maga bevétele után fizetne forgalmi adót. Így ugyanis az a helyzet, hogy a filmkölcsönző lerója a forgalmi adót a mozgósínházról neki jutó bevétel után és ezenkívül a mozgósínház lerója a forgalmi adót a teljes színházi bevétel után, holott ilyent nem kapott.

E tekintetben már precedens is van, amennyiben a pénzügyi hatóságok kimondták, hogy a vigalmi adó után nem jár forgalmi adó: mert ez nem a mozgósínházat illető bevétel. Éppen úgy nem a mozgósínházat illető bevétel az, amelyet az améta ügyleteknél a kölcsönző kap.

Egy kis utánjárással, a kérdéssel való foglalkozás útján igen sok pénz lehetne a szakmának megmenteni.

dr. V. R.

AKCIÓ A MAGYAR FILMGYÁRTÁS ÉRDEKÉBEN. A Magyar Kineteknikai Társaság első választmányi ülését a komoly és szakszerű munka jegyében kezdte meg, amennyiben Szabó műegyetemi tanár elnök elnöklésével tartott első választmányi ülésén elhatározta, hogy vita estét rendez a magyar filmgyártás propagálása érdekében. Az első vitaest előkészítését a választmány Novák Ervin és Székely Sándor urakra bízta és ez az aktivitás igen biztató jegyzést ad a Magyar Kineteknikai Társaság esata-sorba állásának.

TISZTELT KÖZGYÜLÉS!

Egyesületünk ezen közgyűlésével tevékenységének harmadik évtizedébe lép. Kilátásaink a jelen pillanatban nem sokkal kecsegtetőek, mert az elmúlt év második felében a már akkor is súlyos gazdasági viszonyokon felül több olyan gondolat termelődött ki, amelyeknek valósággá válása romboló hatást gyakorol úgy a filmkölcsönzés, mint a mozgóképszínházi vállalkozásra.

Ezt a rombolást veszedelmes útjában megállítani egyesületünk feladata.

Egyesületünknek az elmúlt évi eredményeiről sem tudunk sok jót mondani, mert nem lehet jelentős eredménynek nevezni, hogy a filmipari pótdíjat sikerült 50 fillérről 20 fillérré szállíttatnunk olyan filmeknél, amelyeknek magyar feliratai Budapesten készülnek és hogy a cenzuradij 14 fillérről 10 fillérré szállíttatott le, mert a most fizetendő behozatali jegy és filmipari pótdíj, valamint a cenzuradij még mindig oly tulságosan magas, hogy a mai viszonyok között lehetetlen megfizetni. Ennél valamivel jelentősebb eredménynek nevezhető, hogy sikerült elérnünk azt, hogy a június 1-től augusztus 10-ig bezárólag bárhol megjelenő filmek után lefizetendő behozatali jegy és filmipari pótdíj, amennyiben a film nem jelenik meg, ezen idő után ismét valamely premierszínházban, visszautaltatik, de ezen elért eredmény mellett még mindig fájó seb, hogy a filmkölcsönzés legnehezebb idejében a nyári hónapokban ezen díjakat mégis be kell fizetni és csak hosszú hónapok után utaltatnak vissza és akkor is csak oly formában, hogy az igény jogosult cég javára iratnak, de nem készpénzben fizettetnek vissza.

Alig jártak eredménnyel a külföldi fizetési eszközök kiutalása iránt ismételt elnökünk vezetése mellett tett lépéseink, bár majdnem 10 naponként a Kereskedelmi és Iparkamara igényléseket elbíró bizottságban tevékenyen résztvesziünk és alig fordult még elő olyan igénylés, amelynek kiutalását a bizottság ne javasolta volna kedvezően. A Magyar Nemzeti Bank ezen kedvező javaslatok dacára is csak nagyon kis mértékben eszköz kiutalásokat.

Jelentésemben még megemlítem, hogy az elmúlt évben úgy a kir. bíróságok, mint a Kereskedelmi és Iparkamara számos szakvélemény iránti

megkereséseket intéztek egyesületünkhöz.

A központi vámigazgatóságnál sikerült elérnünk azon rendelet hatálytalánítását, amely filmeknek vámelőjegyzéssel való behozatalát tiltotta.

Ismeretes a t. Tagtársak előtt, hogy egy peres ügyben a m. kir. Kuria olyértelmű határozatot hozott, miszerint a tőketárs által kötött ügyletek teljesítéséért az engedélyes nem felelős, ha csak nem adott a tőketársnak üzemvezetési és képviseleti megbízást. Ez a határozat arra kell, hogy figyelmeztessen bennünket, hogy megállapodásainkat tüzetes és ezen körülményre kiterjedő figyelemmel létesítsük ügyfeleinkkel.

Nem térhetek ki Horovitz Richard ügyv. elnök mindig önzetlen és a szakma felvirágozását célzó hatalmas munkájának megemlézése elől.

Az ügyv. elnök látva, hogy minden fáradozása a filmkölcsönzés jobb boldogulásának előbbre vitele érdekében kifejtett jajkiáltása és munkássága süket fülekre talál, lemondott tisztéről.

Örömmel kell jelentenem, hogy lemondása óta is minden olyan eljárásban, amely a szakma közösségének jobb boldogulása érdekében történt, az elnökség rendelkezésére állt. Így történt ez a közelmúlt napokban is, amidőn dr. Fabinyi Tihámér m. kir. kereskedelemügyi miniszter urat kinevezése alkalmából egyesületünk elnöksége üdvözölte és feltárta előtte a filmkölcsönzés fájó sebeit és bajait,

- 1) a filmipari alap ügyét,
- 2) a mozitörzstők,
- 3) a mozgóképzemengedélyesek felelősségének kérdését,
- 4) a mozik terheinek ügyét,
- 5) a devizakiutalások ügyét,

amelyeket írásba foglalva is átnyújtottunk a miniszter úrnak. Hiszem és remélem, hogy az ügyvezető elnök urat sikerülni fog elhatározásának visszavonására bírni és biztos vagyok, hogy e tekintetben a tisztelt közgyűlés egyhangú óhajának adok kifejezést.

